

VFU bas på sjukhus T4: "Grundläggande kompetenser för utövandet av läkaryrket"

Information till studenter och handledare

Terminsinformation

Termin 4 (T4) inleds med tema Försvar (F) som pågår fram till och med terminsvecka 12. Under denna period är tre VFU-veckor inlagda, två VFU bas-veckor på sjukhus och en VFU bas-vecka i primärvård. Från terminsvecka 13 till terminens slut följer 8 campusveckor med tema Neuro-Rörelse (NR).

Målsättning med VFU bas under T4

Den övergripande målsättningen med VFU bas (termin 1 - 6) är att underlätta lärandet av allmänna kliniska färdigheter och öva på ett professionellt förhållningssätt, samt att få en inblick i sjukvårdens organisation, hur sjukvård bedrivs och vad olika personalkategorier och vårdenheter har för uppgifter.

Under termin 3 hade studenterna sin första VFU-placering på sjukhus och fick en första inblick i hur sjukvård bedrivs på vårdavdelningar och mottagningar, de började träna på att intervjua och undersöka patienter (anamnes och allmänt status), och två dagar var avsatta till att auskultera med andra personalkategorier än läkare (vanligen sjuksköterska och undersköterska). De ska kunna basala hygienrutiner och ha kunskap om patientsäkerhet, sekretess och tystnadsplikt.

Under termin 4 ska studenterna fortsätta öva på anamnes och allmänt status, de ska dessutom för första gången öva på att skriva en journal (eget dokument, inte i patientens journal) och de ska auskultera en dag med sjuksköterska eller undersköterska. Fokus under VFU bas ligger inte på det specialitetsspecifika på respektive avdelning, men studenten kan gärna delta även i sådana aktiviteter för ökad kännedom om vård och ansvarsområden vid enheten och för att stimulera till lärande om olika tillstånd. Studenterna placeras vanligen på annan klinik /enhet än föregående termin för att få en bredare inblick i sjukhusets olika uppgifter.

VFU bas ska också underlätta lärande och reflektion kring professionell utveckling, etik, patientsäkerhet och sjukvårdens organisation/arbetssätt. Det är därför viktigt att studenten även får handledning avseende exempelvis uppträdande och professionellt förhållningssätt.

Kursmål

Exempel på kursmål med relevans för VFU-perioden (för mer info se kursplan [MC604G](#)).

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

Färdigheter och förmåga

- genomföra ett intervjuande samtal i en okomplicerad klinisk situation
- visa hur en allmän kroppsundersökning för rutinstatus genomförs (se statusmall på VFU-sidan)
- visa kännedom om hur anamnes och status dokumenteras i enlighet med gällande regelverk
- visa kännedom om hur grundläggande rutiner för hygien och förebyggande av smittspridning används och tillämpas
- visa hur vanliga vårdtekniska moment utförs på ett säkert sätt

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa förståelse för, och reflektera över olika yrkeskategoriers kompetens, ansvarsområden och skyldigheter inom hälso- och sjukvården
- visa ett personcentrerat förhållningssätt vid patientsamtal i en okomplicerad klinisk situation
- i förhållande till kursens nivå uppvisa ett förhållningssätt till patienter och deras närstående, olika yrkesgrupper i vården, lärare, universitetspersonal och medstudenter som är fritt från risk att skada tilliten eller förtroendet för läkaryrket

Förberedelser för VFU bas

Inför VFU bas på T4 har studenterna haft undervisning om dokumentation i patientjournal, repetition av basala hygienrutiner och undervisning om patientsäkerhet. Dessutom har de färdighetsträning i att ge injektioner, sätta venös infart och ta venprover på modell, och de har en laboration i mikrobiologi där de tar svalg- och nasofarynx-odling. Det är värdefullt om studenterna under handledning kan få utföra dessa moment på patient under VFU-placeringen.

Praktiskt genomförande

Studenterna från Läkarprogrammet har stort ansvar för sin egen utbildning och förväntas utnyttja tiden under placeringen för att nå sina kursmål. De behöver ändå bli anvisade lämpliga patienter för träning av anamnes och status, skriva en journal och andra passande aktiviteter. Detta planeras bäst på varje enhet, utifrån lokala förutsättningar och med utgångspunkt i de övergripande målen att träna intervju och allmän undersökningsteknik.

Det är en fördel om studenterna i början av VFU-perioden bereds tillfälle till handledarledd genomgång för repetition av allmänt status. Det är sedan viktigt att studenterna bereds tillfälle att träna sådant som hör till kursmålen, ex. träna anamnes, allmänt status och skriva en journal (se instruktion på [VFU-hemsidan](#)). Detta kan göras på inläggande patienter eller mottagningspatienter med extra avsatt tid. Delar av dagen kan student följa med en läkare i den aktuella verksamheten. Studenterna ska inte själva göra sådant de inte tidigare fått instruktioner om, men kan givetvis under handledning delta i andra undersökningsmoment om det bedöms som lämpligt.

Studenterna ska gå en dag med undersköterska eller sjuksköterska och delta i deras arbetet (när så är möjligt) för att fördjupa sina kunskaper om deras professionella roll och om grundläggande omvårdnad, samt under handledning medverka vid/utföra följande praktiska moment: blodtrycks- och pulsmätningar, kontroll av antal andetag, pulsoximetri, temperaturmätning och EKG. Studenterna ska också, om tillfälle ges, ta mikrobiologiska odlingar, venprover, sätta venös infart och ge injektioner. Återkoppling enligt EPA rekommenderas.

Mötet med sjukhuskrävande tillstånd, i öppen eller sluten vård, kan förstås väcka mycket känslor hos studenterna. De ska därför **varje dag beredas tillfälle för gemensam reflektion, tillsammans med handledaren.**

Obligatoriska moment under VFU bas T4

Studenten ska beredas möjlighet att:

- träna på **anamnes och status** så ofta som möjligt. Vid **minst två tillfällen** ska handledare ge **återkoppling enligt EPA-modellen**, varav minst ett tillfälle med både anamnes och status på samma patient. EPA-återkoppling dokumenteras i den digitala plattformen Ortrac. För mer info, se VFU-hemsidan om EPA: <https://www.oru.se/EPA>.
- **skriva journalliknande dokument** där anamnes och status för en patient dokumenteras med struktur och rubriker som i en journal (se "instruktion till journalskrivning" på [VFU-hemsidan](#)). Detta kan med fördel ske i samband med så kallad "medsittning". Återkoppling enligt [EPA](#).
- gå **en dag med sjuksköterska eller undersköterska** (alt. fysioterapeut, kurator eller arbetsterapeut) och delta i arbetet när så är möjligt. Återkoppling enligt [EPA](#).

Schema

På [VFU-hemsidan](#) finns ett förslag till ramschema för VFU bas-placeringen. En VFU-vecka (utan helgdagar) innebär 25 timmars arbete på klinik, aktiviteterna kan fördelas över 4–5 dagar/vecka på det sätt som passar bäst utifrån verksamhet och antal studenter. De dagar studenten går med sjuksköterska eller undersköterska anpassas arbetstiden till aktuell handledares arbetspass så att arbetsdagen exempelvis kan börja kl. 7. Kvällspass bör annonseras i god tid, inte förläggas efter kl. 21, och studenterna ska få möjlighet att byta inbördes om kvällspasset inte passar dem.

Reflektionstid: Handledaren ska dagligen samla studenterna för reflektion och frågor kring VFU.

Mottagande VFU-enhet ska senast en vecka innan VFU-start skicka information om var och när studenterna ska infinna sig första dagen samt schema för perioden. Studenternas e-postadress framgår av placeringslistan på VFU-torget.

Läkarstudenternas datorbehörighet och timelox

Handledare ansvarar för att klinikadministratör ordnar med aktuell behörighet.

Kläder

Studenter som gör sin VFU på USÖ byter om till sjukhuskläder i omklädningsrum på Campus USÖ, källarvåningen.

Intyg om närvaro, obligatoriska moment och uppträdande.

För godkänd nivå krävs full närvaro, ett adekvat förhållningssätt och genomförda obligatoriska moment. VFU är obligatoriskt och frånvaro måste tas igen. Vid sjukdom måste studenten meddela studentansvarig VFU-handledare.

Vid missad VFU ska student och handledare gemensamt försöka komma överens om ersättningstid under eller i direkt anslutning till VFU-perioden. Vid frånvaro som inte kunnat tas igen i direkt anslutning till VFU-perioden anges antal frånvarotimmar i VFU-intyget.

Vid placeringens slut ska studentansvarig handledare fylla i VFU-intyget, var god se instruktioner på VFU-hemsidan (www.oru.se/lakarprogrammet/vfu). Eventuella frånvarotimmar måste anges. Nytt intyg får sedan skrivas efter att kompletterande VFU utförts.

Det är kursens examinator som med ledning av VFU-intyget avgör om VFU-perioden är godkänd. Det är därför viktigt att handledare använder VFU-intyget för att dokumentera och förmedla till examinator hur det fungerat under VFU-perioden. Det är även viktigt för studenten att få återkoppling kring vad som fungerat bra och vad som behöver förbättras.

Vid problem under VFU

För **handläggning när student uppvisar svårigheter att uppnå kursens mål och därmed riskerar att bli underkänd på sin VFU**, v g se separat information på VFU-hemsidan. Om en student inte fungerar väl under VFU-placeringen eller vid andra frågor vill vi att ni hör av er till kursens examinator ([kontaktinformation](#)). Vid smärre problem är det önskvärt att ni tar upp det med studenten så tidigt som möjligt så att möjlighet till förbättring finns, och att detta dokumenteras i intyget.

Student som har problem som rör placeringen, exempelvis bemötande på enheten, brist på handledning eller inte fått utföra planerade moment, ska i första hand prata med huvudansvarig handledare, i andra hand kontakta regionens studierektor ([kontaktinformation](#)) och vid fortsatta problem ta kontakt med kursledning eller VFU-ansvarig vid läkarprogrammet.

Studentutvärdering av VFU

Avsätt tid för både muntlig och skriftlig utvärdering av VFU i samband med VFU-periodens slut. Studenternas skriftliga utvärdering görs elektroniskt.

Vid frågor är ni välkomna att kontakta oss:

Kursansvarig eller kursadministratör för T4, eller ansvarig för VFU bas.

För kontaktuppgifter se "[Organisation och kontakt](#)" på VFU-hemsidan.

Tack för det arbete och engagemang ni lägger ner!